

Χαιρετισμός του Πρωθυπουργού στο Μουσείο Δημοκρατίας του Αη Στράτη για την 28^η Οκτωβρίου

Φίλες και φίλοι,

Θα ήθελα να ευχαριστήσω για την υποδοχή, για τη θερμή φιλοξενία τη Δήμαρχο, την Περιφερειάρχη, τους τοπικούς παράγοντες. Θα ήθελα πρωτίστως, όμως, να ευχαριστήσω θερμά τον Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος για την εξαιρετική ιδέα και την πρόσκληση να έρθουμε μαζί, αυτή την ιδιαίτερα ημέρα για τον τόπο μας, την ημέρα της εθνικής μας επετείου, σε έναν ιστορικό και μαρτυρικό τόπο και ακριτικό συνάμα τόπο στον Αη Στράτη.

Και πράγματι νομίζω ότι είναι μεγάλη και η τιμή και η συγκίνηση να βρίσκομαι να βρίσκομαι σήμερα εδώ, μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο, σήμερα που γιορτάζουμε μια πολύ σημαντική επέτειο. Τιμούμε την ημέρα της έναρξης ενός τεράστιου αγώνα. Ενός αγώνα που σηματοδεύτηκε από το φρόνημα και την αυτοθυσία του ελληνικού λαού, του ελληνικού λαού που υπερασπίστηκε μέχρι τέλους και σε αντίξοες συνθήκες και απέναντι σε δυνάμεις υπέρτερες το δικαίωμά του σε μια ελεύθερη και ειρηνική ζωή.

Και, βεβαίως, να μην ξεχνάμε ότι τιμούμε όχι μόνο την ημέρα του ΟΧΙ, αλλά τιμούμε και τον ανυποχώρητο αγώνα που έδωσε ο λαός μας τα χρόνια της κατοχής απέναντι στον ξένο κατακτητή. Τιμούμε τον ηρωισμό του απέναντι στον κατακτητή και απέναντι συνολικά στον φασισμό και τον ναζισμό. Και, βεβαίως, με την παρουσία μας σήμερα σε αυτόν εδώ τον μαρτυρικό τόπο, τόπο μαρτυρίου, τιμούμε και όλους εκείνους τους απλούς ανθρώπους που με αυτοθυσία έμειναν όρθιοι έως το τέλος, υπερασπίζοντας τις αξίες τους.

Τιμούμε τους απλούς ανθρώπους αγωνιστές, εξόριστους του Αη Στράτη, αλλά και άλλων τόπων μαρτυρίου. Αυτούς που φυλακίστηκαν, βασανίστηκαν, έδωσαν τη ζωή τους, γιατί δεν έκαναν ούτε στιγμή πίσω από τις ιδέες τους και πίσω από την υπεράσπιση πανανθρώπινων ιδανικών. Των ιδανικών της ελευθερίας πάνω απ' όλα, της δημοκρατίας, της ειρήνης.

Βρισκόμαστε σήμερα, αυτή τη στιγμή που μιλάμε, στο Μουσείο της Δημοκρατίας του Αη Στράτη. Σε αυτό εδώ το κτίριο, τον σκληρό χειμώνα του '40-'41, τριάντα οκτώ ηρωϊκοί πατριώτες κομμουνιστές στην πλειοψηφία τους, αγωνιστές, προτίμησαν να πεθάνουν από την πείνα, παρά να υποταχθούν. Προτίμησαν να πεθάνουν από την πείνα, ένας προς ένας, παρά να υπογράψουν. Μαρτύρησαν για τα δικά τους ιδανικά, τα οποία, όμως, είναι και τα ιδανικά του λαού μας. Η ελευθερία, η δημοκρατία, η ανεξαρτησία της πατρίδας μας.

Και πιστεύω ότι αυτές οι αξίες είναι που όπλισαν και τους πολεμιστές στο αλβανικό έπος, που όπλισαν τους μαχητές και τις μαχήτριες της εθνικής μας αντίστασης, μα και όλους τους Έλληνες και τις Ελληνίδες που άντεξαν, πολέμησαν και τελικά τα κατάφεραν, εκδίωξαν από την πατρίδα μας τον κατακτητή.

Σε αυτόν τον μαρτυρικό τόπο, στον τόπο της εξορίας, έχουν κατά καιρούς βρεθεί πάρα πολύ σημαντικοί άνθρωποι ως εξόριστοι. Άνθρωποι των Γραμμάτων και του Πολιτισμού. Εδώ ήταν ο Δημήτρης ο Γληνός, ο Μάνος ο Κατράκης. Εδώ ήταν ο Κώστας ο Βάρναλης, εδώ ήταν ο Γιάννης ο Ρίτσος. Σήμερα έχω τη χαρά να έρχομαι μαζί με έναν εξόριστο της τελευταίας περιόδου, τον κύριο Βαρδή Βαρδινογιάννη, ο οποίος φαντάζομαι με μεγάλη συγκίνηση ξαναβλέπει το νησί, αλλά και τον τόπο του μαρτυρίου.

Εκείνα τα χρόνια, Μακαριότατε, οι εξόριστοι που βρίσκονταν στον Αη Στράτη έλεγαν ένα τραγούδι: ότι δεν φοβούνται τον Αη Στράτη, γιατί είναι και αυτός μια ελληνική γωνιά. Και ξέρετε, θα ήθελα σήμερα από αυτόν εδώ τον τόπο, από αυτή τη μικρή γωνιά της Ελλάδας, αλλά την τόσο σημαντική, να στείλω ένα μήνυμα: Μήνυμα ενότητας και ομοψυχίας, αλλά και μήνυμα υπερηφάνειας για την πατρίδα μας, για τους αγώνες του λαού μας, αλλά και για το γεγονός ότι αυτή την ελεύθερη και υπερήφανη πατρίδα μάς την παρέδωσαν όσοι πολέμησαν τους φασίστες και τους ναζί και εμείς έχουμε χρέος να τη διαφυλάξουμε και να την προστατεύσουμε ως κόρη οφθαλμού.

Και θέλω, επίσης, να στείλω ένα ακόμη μήνυμα διότι βλέπω το τελευταίο διάστημα και ακούω δηλώσεις αμφισβήτησης του Διεθνούς Δικαίου, διεθνών συνθηκών, των συνόρων μας. Από αυτή, λοιπόν, τη γωνιά της Ελλάδας να στείλω το μήνυμα ότι εμείς οι Έλληνες και οι Ελληνίδες μπορεί να έχουμε σημαντικές διαφορές μεταξύ μας, αλλά είμαστε αποφασισμένοι να υπερασπιστούμε και να μην διαπραγματευτούμε ούτε σπιθαμή ελληνικής γης. Είμαστε αποφασισμένοι να υπερασπιστούμε και να μην διαπραγματευτούμε κάθε γωνιά αυτού του τόπου. Από τον Έβρο ως το Καστελλόριζο. Και από τη Γαύδο ως τους Οθωνούς.

Θα πρότεινα, λοιπόν, κυρίως στους γείτονές μας, αν θέλουν να ξαναγράψουν την Ιστορία, να την ξαναγράψουμε μαζί θετικά. Να σπεύσουν σε μια δίκαιη και βιώσιμη λύση στο κυπριακό πρόβλημα, που είναι πρόβλημα παράνομης εισβολής και κατοχής. Και να μην αμφισβητούν το Διεθνές Δίκαιο, αλλά και τις Διεθνείς Συνθήκες.

Πέρα, όμως, από αυτό το μήνυμα, θα ήθελα σήμερα να στείλουμε και ένα μήνυμα ομοψυχίας για τους Έλληνες και τις Ελληνίδες, διότι, ξέρετε, ο λαός μας πλήρωσε τον βαρύτερο φόρο αίματος αναλογικά σε σχέση με όλους τους λαούς της Ευρώπης. Αναλογικά με τον πληθυσμό μας, εννοώ, κατά την περίοδο της γερμανικής κατοχής.

Και θέλω με την ευκαιρία που βρισκόμαστε στον ιστορικό αυτό τόπο και ιδιαίτερα στο Μουσείο Δημοκρατίας να επαναλάβω μια φράση του Φίλιππα Ηλιού, γνωστού ιστορικού, ο οποίος είχε πει ότι «θα πρέπει να ανήκει στα δικαιώματα του πολίτη το δικαίωμά του να γνωρίζει την Ιστορία του». Και πράγματι είναι δικαίωμα να γνωρίζουμε την Ιστορία -και τις καλές και τις μαύρες στιγμές της.

Αυτό που επιχειρείται στις μέρες μας από ορισμένους κυρίως έξω από τη χώρα, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά ορισμένοι το επιχειρούν και στη χώρα, να συμψηφίσουν τα εγκλήματα της ιδεολογίας του μίσους και του φασισμού δηλαδή με την κομμουνιστική ιδεολογία. Όσο κι αν κανείς -και δικαίως- ασκήσει κριτική στα καθεστώτα και στις επιλογές της ηγεσίας του υπαρκτού σοσιαλισμού, πιστεύω ότι δεν έχει το δικαίωμα να εξομοιώνει τους θύτες με τα θύματα. Είναι ύβρις να εξομοιώνουμε τους θύτες με τα θύματα.

Και επίσης θα ήθελα να αναφερθώ και σε μία άλλη ντροπή και σε ένα άλλο στίγμα για την ιστορία και τη δημοκρατική παράδοση του λαού μας. Αυτή η χώρα, λοιπόν, που πολέμησε, αυτή η χώρα που είχε το βαρύτερο φόρο αίματος σε θύματα, κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου ενάντια στον ναζισμό να είναι μια χώρα που αναπτύσσονται ξανά οι ιδέες των ναζι. Η ιδεολογία του μίσους του φασισμού που μάλιστα κρύβονται πίσω από ένα προσωπίο, επικαλούμενοι την αγάπη για την πατρίδα. Ποιά αγάπη για την πατρίδα; Ποιός πατριωτισμός είναι αυτός που τους οδηγεί να υψώνουν τα χέρια τους μπροστά στα κάδρα του Χίτλερ και να ζωγραφίζουν τις σβάστικες, τα σύμβολα δηλαδή αυτών που αιματοκύλισαν τον λαό μας. Κανένας πατριωτισμός και καμιά αγάπη. Μόνο ο φανατισμός και η πίστη τους στην πιο αποκρουστική ιδεολογία που συνάντησε ποτέ η ανθρωπότητα.

Δεν πιστεύω, λοιπόν, ότι θα πρέπει τις μαύρες στιγμές της Ιστορίας μας να τις κρύβουμε κάτω από το χαλί. Πρέπει να τις γνωρίζουμε και να προστατευτούμε στο μέλλον. Και κανείς δεν μπορεί να συσχετίζει και να εξισώνει αυτούς που σε αυτόν τον τόπο, αλλά και αλλού, έδωσαν τη ζωή τους για πανανθρώπινα ιδανικά, για μια λεύτερη πατρίδα, όπως αυτοί που μαρτύρησαν εδώ στον Αη Στράτη, να τους εξισώνει και να τους εξομοιώνει με τους φασίστες κατακτητές που αιματοκύλισαν την πατρίδα μας, αλλά και οδήγησαν την ανθρωπότητα σε θηριωδίες και Ολοκαυτώματα.

Θα μου επιτρέψετε, Μακαριότατε, κυρίες και κύριοι, με την ευκαιρία αυτής της επίσκεψης με τον ισχυρό συμβολισμό, ανήμερα της εθνικής μας επετείου, να αναφερθώ και σε κάτι ακόμη που έχει, πιστεύω, μεγάλη σημασία. Στο γεγονός ότι ο πυρήνας των ιδεών του χριστιανισμού και ιδιαίτερα της ορθοδοξίας, που αποτελούν, άλλωστε, και το χαρακτηριστικό γνώρισμα της πολιτισμικής και ιστορικής ταυτότητας του λαού μας, με τις ιδέες όσων αγωνίζονται για την κοινωνική απελευθέρωση, με τις ιδέες της Αριστεράς, έχουν ένα κοινό σημείο αναφοράς. Ποιο είναι αυτό; Είναι η αγάπη προς τον συνάνθρωπο, η αγάπη προς τον άνθρωπο θα έλεγα γενικότερα. Εσείς,

Μακαριότητα, το λέτε αυτό λέγοντας «αγαπάτε αλλήλους». Εμείς καμιά φορά το λέμε, λέγοντας «αλληλεγγύη για όλους». Και ιδιαίτερα για τους πιο αδύναμους. Θα ήθελα, λοιπόν, να επισημάνω ότι αυτό το κοινό σημείο αναφοράς είναι και κοινό σημείο αναφοράς των αξιών του λαού μας. Η αξία της αγάπης και της αλληλεγγύης στον συνάνθρωπο και ιδιαίτερα σε αυτόν που έχει ανάγκη είναι βαθιά ριζωμένες στην ψυχή του ελληνικού λαού. Και αυτό το έδειξε απλόχερα με μεγαλοκαρδία, με περίσσειμα ψυχής τούτες τις μέρες, εδώ και ενάμιση χρόνο που βιώνουμε μια πρωτοφανή κρίση προσφυγική, που η Ελλάδα σηκώνει στις πλάτες της το βάρος ολόκληρης της Ευρώπης. Και ιδιαίτερα οι νησιώτες τούτης εδώ της περιοχής, του βορείου-βορειοανατολικού Αιγαίου.

Και θα ήθελα με την ευκαιρία να μου επιτρέψετε να πω δυο λόγια γι' αυτό. Διότι την ώρα που ο λαός μας έδειξε στην πράξη τι σημαίνει αγάπη προς τον συνάνθρωπο και αλληλεγγύη, σε κάποιες άλλες χώρες της πολιτισμένης Ευρώπης υψώνουν τείχη, φράχτες και εμποδίζουν, φυλακίζουν, βασανίζουν πολλές φορές αδύναμους ανθρώπους. Το λέω αυτό διότι πιστεύω βαθύτατα ότι η χώρα μας τα τελευταία 4-5 χρόνια, δηλαδή τα χρόνια της οικονομικής κρίσης και της προσφυγικής κρίσης, με τις θυσίες του ελληνικού λαού έχει κρατήσει όρθια την Ευρώπη. Και πιστεύω ότι η ανταπόδοση δεν μπορεί να είναι μία λογική μη τήρησης των συμφωνιών. Οι συμφωνίες υπογράφονται και τηρούνται από όλες τις πλευρές και όχι μονάχα από τη μία πλευρά. Δεν μπορούν οι ισχυροί να έχουν μόνο δικαιώματα και οι υπόλοιποι να έχουν μόνο υποχρεώσεις. Δικαιώματα και υποχρεώσεις έχουν όλοι.

Θα ήθελα να αναφερθώ ιδιαίτερα στη λογική των ηγεσιών, γιατί, προφανώς, δεν έχουμε τίποτα με τους λαούς αυτών των χωρών. Των χωρών της Κεντρικής Ευρώπης που έχουν φτιάξει και μια ομάδα -σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης- που ονομάζεται ομάδα των χωρών Βίζεγκραντ, η οποία είναι μια λογική που λέει «μαζί στα οφέλη, αλλά χώρια στις υποχρεώσεις». Και πιστεύω ότι αυτό είναι μια τροχόπεδη για την Ενωμένη Ευρώπη. Δεν μπορεί να υπάρξει à la carte Ενωμένη Ευρώπη. Δεν μπορεί να υπάρξει à la carte Αλληλεγγύη και à la carte υποχρεώσεις. Ή θα μοιραζόμαστε μαζί τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις ή δεν θα μοιραζόμαστε τα οφέλη. Διότι αν κάποιος δεν τηρούν τις δεσμευτικές αποφάσεις που έχουμε λάβει ως μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τότε δεν θα πρέπει να έχουν και κανένα λόγο, κανένα δικαίωμα πρόσβασης στα κονδύλια που προβλέπονται από τα διαρθρωτικά ταμεία. Τούτες τις μέρες υπάρχει μια μεγάλη συζήτηση. Ακούω ότι και ο Πρωθυπουργός της Ιταλίας σκοπεύει να θέσει το θέμα αυτό σε επίπεδο κορυφής. Το έχω θέσει επανειλημμένως και εγώ και είμαι διατεθειμένος να το ξαναθέσω. Είναι ζήτημα δικαιοσύνης. Παρ' όλα αυτά, είμαι βέβαιος ότι εμείς κάνοντας το καθήκον που ορίζεται από τις αξίες μας, το καθήκον της ψυχής μας με δυο λόγια, θα συνεχίσουμε να δίνουμε αλληλεγγύη και αγάπη στους συνανθρώπους μας, ανεξάρτητα από το σε τι Θεό πιστεύουν και από ποια χώρα προέρχονται.

Θέλω να κλείσω, φίλες και φίλοι, θα μου επιτρέψετε, με ορισμένα σημεία που αφορούν τον Αη Στράτη, γιατί άκουσα την ομιλία της δημάρχου. Μια ακριτική γωνιά, όπου μένουν μόνιμα συμπολίτες μας που έχουν το δικαίωμα και εμείς έχουμε την υποχρέωση να τους παρέχουμε τη δυνατότητα να ζουν με ποιότητα ζωής.

Θα αναφερθώ στο γεγονός ότι το νησί έχει δύο γιατρούς και μια νοσηλεύτρια εδώ και ένα χρονικό διάστημα, όχι πολύ μεγάλο. Θα αναφερθώ στο γεγονός ότι υπήρξε η έγνοια σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση για έργα υποδομής που έχει ανάγκη ο τόπος. Θέλω, όμως, επίσης να αναφερθώ στην επιτάχυνση του Επιχειρησιακού Σχεδίου Ανάδειξης του Αη Στράτη ως Πρότυπο Κέντρο Εναλλακτικού Τουρισμού σε Προστατευμένες Περιοχές. Με δεδομένο μάλιστα ότι το νησί έχει χαρακτήρα προστατευόμενης περιοχής Natura.

Το δεύτερο σημείο που θέλω να αναφερθώ αφορά στο σχέδιο του να μετατραπεί ο Αη Στράτης εξ' ολοκλήρου σε πράσινο νησί, διασφαλίζοντας την ένταξη και την αποτελεσματική υλοποίηση ενός έργου που στόχο έχει την ενεργειακή αυτονομία του νησιού. Ένα σχέδιο που επιδιώκουμε να έχει άμεσα και μετρήσιμα οφέλη για τους κατοίκους.

Και το τρίτο σημείο, στο οποίο θέλω να αναφερθώ, έχει να κάνει με την παροχή δωρεάν ευρυζωνικής σύνδεσης στους μόνιμους κατοίκους του Αη Στράτη και όχι μόνο του Αη Στράτη,

αλλά και όλων των απομακρυσμένων νησιών της Ελλάδας. Ένα πρόγραμμα που ξεκινάμε άμεσα, ένα πλάνο που νομίζω, αφότου υλοποιηθεί τους επόμενους μήνες, θα δώσει τη δυνατότητα να μην αισθάνονται οι πολίτες των απομακρυσμένων περιοχών πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Διότι η δυνατότητα επικοινωνίας, ενημέρωσης, μέσα από την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών είναι νομίζω μια εξαιρετικά σημαντική δυνατότητα της εποχής μας. Η δωρεάν πρόσβαση, λοιπόν, για κάθε οικογένεια σε internet υψηλής τεχνολογίας και μεγάλης ταχύτητας είναι μια υποχρέωση της Πολιτείας, την οποία θα υλοποιήσουμε άμεσα.

Να κλείσω, φίλες και φίλοι, λέγοντας ότι η καλύτερη τιμή στην 28η Οκτωβρίου, είναι ο αγώνας μας ενάντια στη λήθη. Είναι τα δικά μας καθημερινά μικρά και μεγάλα ΟΧΙ απέναντι στην αδικία, απέναντι στον φασισμό. Είναι ο αγώνας που δίνουμε για να μην δούμε ποτέ ξανά την Ευρώπη να κινδυνεύει, να μην δούμε ποτέ ξανά στην Ευρώπη να ζωντανεύει το φάντασμα του φασισμού και του ολοκληρωτισμού.

Και καθημερινά δίνουμε έμπρακτες απαντήσεις στους εχθρούς της δημοκρατικής και ειρηνικής Ευρώπης. Πώς; Απαντώντας στο μίσος με αλληλεγγύη. Απαντώντας στον ναζισμό και στον φασισμό με περισσότερη δημοκρατία.

Εμπνεόμενοι από όσα μας δίδαξε το έπος της Εθνικής μας Αντίστασης και ο αγώνας του Λαού μας και των Ηρώων του.

Όσα μας δίδαξαν οι μάχες τα χρόνια της κατοχής. Στις πόλεις, στα βουνά, στα χωριά. Στα ξερονήσια και στις φυλακές. Εκεί που η δίψα για τη λευτεριά λύγισε την πολεμική μηχανή των κατακτητών.

Αυτή την κληρονομιά κουβαλάμε. Αυτή την κληρονομιά τιμούμε σήμερα και πιστεύω ότι αυτή την κληρονομιά θα τιμά για πάντα ο ελληνικός λαός στο σύνολό του.

Σας ευχαριστώ.